

Bibliotekarforbundet

Forbundet for
informationsspecialister
og kulturformidlere

AC

Akademikerne

Balancen mellem arbejde og privatliv

Akademikernes psykiske arbejdsmiljø 2016

Indhold

Balance mellem arbejde og privatliv.....	2
Balance og fleksibilitet	6
Indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdstiden	8

Balance mellem arbejde og privatliv

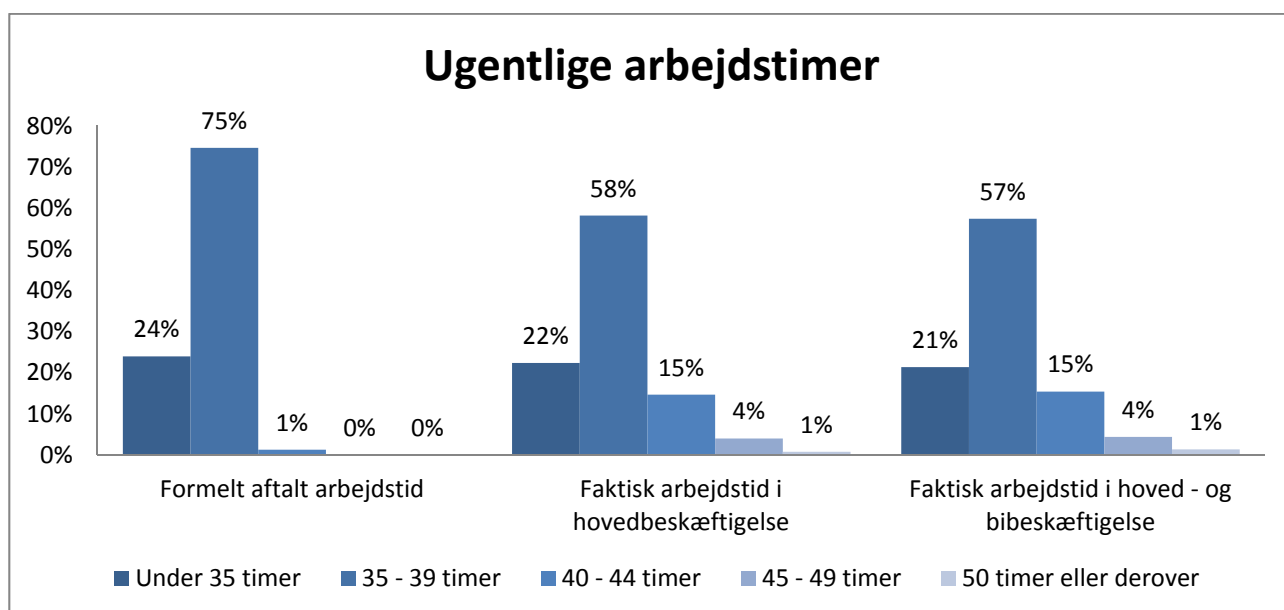
Undersøgelsen viser, at 60 pct. af bibliotekarerne i høj eller meget høj grad har en god balance mellem arbejdsliv og privatliv. 37 pct. har i nogen grad har en god balance. Mens det blot er 3 pct. af bibliotekarerne som i lav, meget lav grad eller slet ikke har en god balance.

Tabel 1

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?		
	Bibliotekarforbundet	AC
I meget høj grad	12 %	11 %
I høj grad	48 %	41 %
I nogen grad	37 %	39 %
I lav grad	3 %	8 %
I meget lav grad/slet ikke	0 %	1 %

Næsten hver fjerde bibliotekar har en formelt aftalt arbejdstid på under 35 timer ugentligt. Mens langt størstedelen (75 pct.) har en ugentlig formel arbejdstid mellem 35 og 39 timer. Der er altså blot 1 pct. af bibliotekarerne som har en formelt aftalt arbejdstid på over 40 timer. Til trods for dette, har hver femte bibliotekar en faktisk arbejdstid på over 40 timer ugentligt.

Figur 1

Undersøgelsen viser, at der er en negativ sammenhæng mellem antallet af arbejdstimer og balancen mellem arbejde og privatliv. Således har 60 pct. af bibliotekarerne, med under 45 arbejdstimer ugentligt, i høj grad en god balance – mens det blot gælder for knap halvdelen af bibliotekarerne med 45 arbejdstimer eller flere. Ligeledes har knap hver tiende bibliotekar, med over 45 timer ugentligt, en lav eller lavere grad af god balance.

Tabel 2

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?	Gennemsnitlig ugentlige arbejdstimer i hoved - og bibeskæftigelse			
	Bibliotekarforbundet		AC	
	Under 45 timer	45 timer eller derover	Under 45 timer	45 timer eller derover
I meget høj grad	12 %	12 %	13 %	5 %
I høj grad	48 %	37 %	44 %	30 %
I nogen grad	36 %	42 %	37 %	47 %
I lav grad	3 %	8 %	6 %	15 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	1 %	1 %	3 %

Bibliotekarernes køn har en vis betydning for balancen mellem arbejde og privatliv. Her viser tabel 3, at kvinder i lavere grad end mænd har en god balance.

Tabel 3

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?	Gennemsnitlig ugentlige arbejdstimer i hoved - og bibeskæftigelse			
	Bibliotekarforbundet		AC	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
I meget høj grad	11 %	16 %	9 %	13 %
I høj grad	47 %	48 %	38 %	44 %
I nogen grad	38 %	32 %	43 %	36 %
I lav grad	3 %	4 %	9 %	7 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	0 %	1 %	1 %

Yderligere viser undersøgelsen at de 30 - 59 årige bibliotekarer generelt har en dårligere balance end såvel de yngre end 30 årige samt de bibliotekarer der er 60 år eller ældre. Ligeledes er det også de 60 årige eller ældre der har den bedste balance.

Tabel 4

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?				
	Yngre end 30 år	30 - 44 år	45 - 59 år	60 år eller ældre
I meget høj grad	22 %	10 %	14 %	12 %
I høj grad	41 %	48 %	44 %	56 %
I nogen grad	37 %	37 %	39 %	31 %
I lav grad	0 %	5 %	3 %	1 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	1 %	0 %	0 %

De privatansatte bibliotekarer har i højere grad en bedre balance mellem arbejde og privatliv. Således har 64 pct. af de privatansatte en god balance i høj eller højere grad. Mens dette er gældende for 60 pct. af de offentligt ansatte.

Tabel 5

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?				
	Bibliotekarforbundet		AC	
	Offentlig	Privat	Offentlig	Privat
I meget høj grad	12 %	17 %	10 %	13 %
I høj grad	48 %	47 %	39 %	43 %
I nogen grad	36 %	33 %	41 %	36 %
I lav grad	3 %	2 %	9 %	7 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	0 %	1 %	1 %

Bibliotekarere som er mellemledere har generelt en dårligere balance, sammenlignet med de bibliotekarere som er medarbejdere. Dette fremgår af, at 43 pct. af mellemlederne har en god balance i høj eller meget høj grad. Mens dette er tilfældet for 60 pct. af medarbejderne. Ligeledes har en marginal større andel af mellemlederne, sammenlignet med medarbejderne, en balance i lav eller lavere grad.¹

Tabel 6

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?						
	Bibliotekarforbundet			AC		
	Medarbejder	Mellemleder	Øverste ledelse	Medarbejder	Mellemleder	Øverste ledelse
I meget høj grad	12 %	14 %	-	11 %	9 %	24 %
I høj grad	48 %	48 %	-	41 %	40 %	33 %
I nogen grad	37 %	35 %	-	39 %	41 %	36 %
I lav grad	3 %	3 %	-	8 %	9 %	6 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	1 %	-	1 %	2 %	1 %

Balancen mellem arbejde og privatliv har en væsentlig betydning for den gennemsnitlige produktivitet. Bibliotekarere som i meget lav grad eller slet ikke har en god balance, har i gennemsnit en produktivitet på 7,5. Mens produktiviteten for en bibliotekar med en meget høj grad af god balance ligger på 9,3. Der kan altså skabes en produktivitetsforbedring på 24 pct.

Tabel 7

Gennemsnitlig produktivitet	Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?				
	I meget lav grad/ slet ikke	I lav grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Bibliotekarforbundet	7,5	7,5	8,5	8,9	9,3
AC	7,2	7,9	8,4	8,7	8,9

¹ Svarene for den øverste ledelse er blanket grundet for få respondenter

Bibliotekarer med hjemmeboende børn har i lavere grad en god balance mellem arbejde og privatliv. Det følger af tabel 8 hvor 64 pct. af bibliotekarerne uden hjemmeboende børn i høj eller højere grad har en god balance. For bibliotekarer med hjemmeboende børn er tallet henholdsvis 53 pct. hvis barnet er under 7 år samt 56 pct. hvis barnet er 7 år eller ældre.

Tabel 8

Har du generelt en god balance mellem arbejde og privatliv?	Har du hjemmeboende børn?					
	Bibliotekarforbundet			AC		
	Nej	Ja, under 7 år	Ja, 7 år eller ældre	Nej	Ja, under 7 år	Ja, 7 år eller ældre
I meget høj grad	15 %	7 %	11 %	14 %	7 %	10 %
I høj grad	49 %	46 %	45 %	42 %	38 %	41 %
I nogen grad	34 %	41 %	40 %	35 %	44 %	40 %
I lav grad	3 %	5 %	4 %	8 %	9 %	8 %
I meget lav grad/ slet ikke	0 %	1 %	0 %	1 %	1 %	1 %

Balance og fleksibilitet

I undersøgelsen er bibliotekarer med hjemmeboende børn blevet spurgt til, om åbningstiderne (inkl. lukkedage) i daginstitutioner er en hindring for, at de kan få en god balance mellem arbejde og privatliv². Undersøgelsen viser, at 9 pct. af bibliotekarerne i høj eller meget høj grad oplever det som en hindring, og at 22 pct. i nogen grad oplever det som en hindring. Mens 69 pct. af bibliotekarerne kun i lav, meget grad eller slet ikke oplever dette som en hindring.

Opdeler man på gennemsnitlig ugentlig arbejdstid, viser undersøgelsen at de bibliotekarer som har en arbejdsuge over 45 timer i højere grad oplever, at åbningstiderne er en hindring for deres gode balance.

Tabel 9

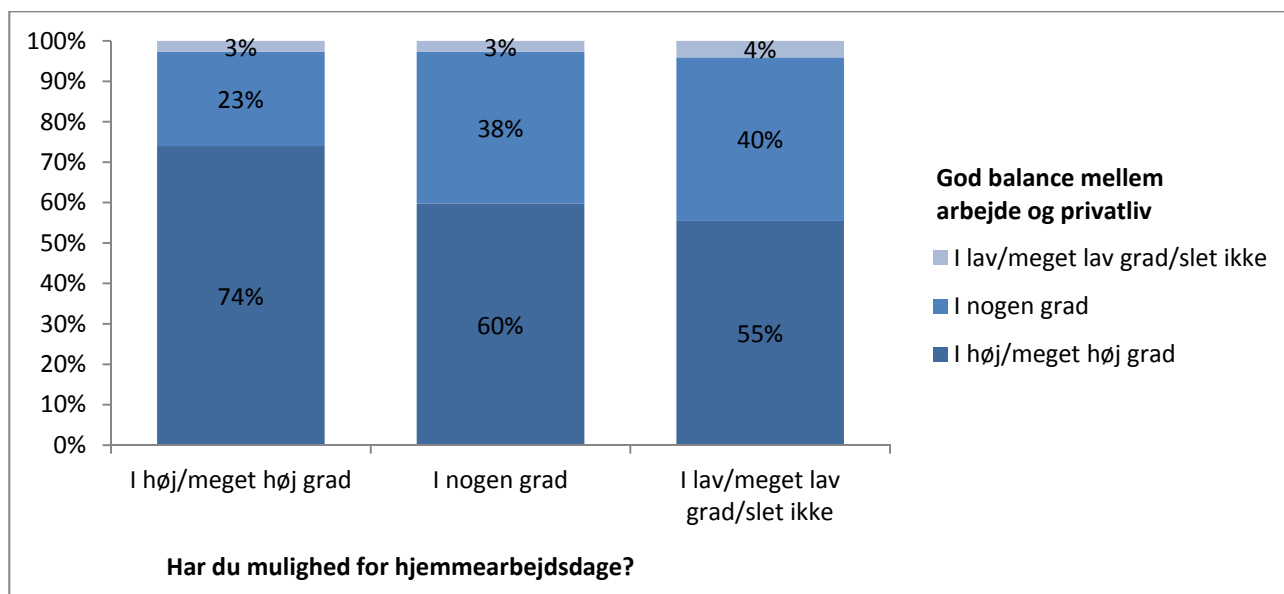
Er åbningstiderne (inkl. lukkedage) i daginstitutioner/SFO en hindring for, at du kan få en god balance mellem arbejde og privatliv?	Ugentlige antal arbejdstimer i hoved - og bibeskæftigelse		
	Under 45 timer	45 timer eller derover	I alt
I høj/meget høj grad	7 %	35 %	9 %
I nogen grad	23 %	15 %	22 %
I lav/meget lav grad/ slet ikke	70 %	50 %	69 %

² Da en stor andel af bibliotekarerne med hjemmeboende børn har børn i en alder, hvor de ikke benytter daginstitutioner, har der været en mulighed for at svare "ikke relevant". Disse besvarelser er bortsorteret forud for analysen.

En vigtig faktor for en god balance mellem arbejde og privatliv, er muligheden for hjemmearbejdsdage. Her viser analysen, at blot 14 pct. af bibliotekarerne i høj eller meget høj grad har denne mulighed. Mens at 59 pct. kun i lav, meget lav grad eller slet ikke har den mulighed.

Figur 2 illustrerer vigtigheden i muligheden for hjemmearbejdsdage, 74 pct. af de af bibliotekarerne, som i høj eller højere grad har mulighed for hjemmearbejdsdage, har samtidig en god balance i høj eller meget høj grad. Dette tal falder til 55 pct. for de bibliotekarere som kun i lav eller lavere grad har mulighed for hjemmearbejdsdage.

Figur 2

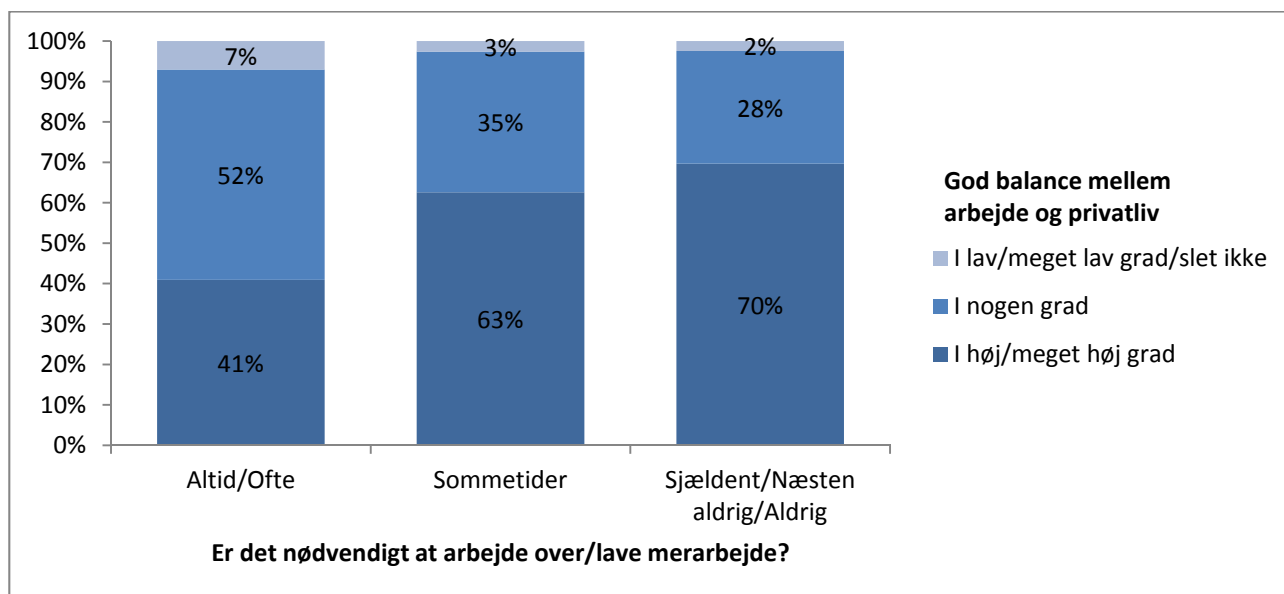

Som figur 1 illustrerede arbejder bibliotekarerne væsentligt mere end den formelt aftalte arbejdstid. Dette bliver også afspejlet i at 22 pct. af bibliotekarerne altid eller ofte, er nødt til overarbejde. Halvdelen af bibliotekarerne er sommetider nødt til overarbejde. Mens det er 28 pct. der kun oplever det sjældent eller aldrig.

Figur 3 viser, at de bibliotekarere som altid eller ofte er nødt til overarbejde, har en markant dårligere balance mellem arbejde og privatliv.

Figur 3

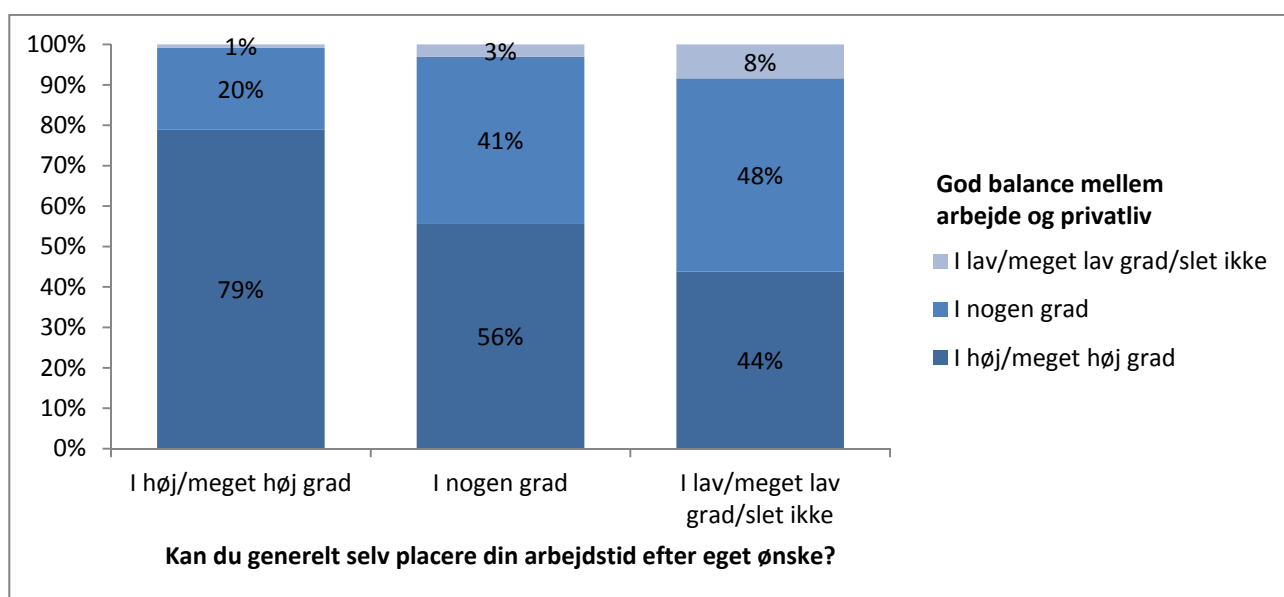

Indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdstiden

29 pct. af bibliotekarerne kan i høj eller meget høj grad selv placere sin arbejdstid. Knap halvdelen (49 pct.) kan i nogen grad selv placere deres arbejdstid. Mens 22 pct. kun i lav eller lavere grad selv kan placere deres arbejdstid.

Blot 44 pct. af de bibliotekarer, som kun i lav eller lavere grad selv kan placere deres arbejdstid, har samtidig i høj eller meget høj grad en god balance mellem arbejde og privatliv. Dette gælder for 56 pct. af de bibliotekarer som i nogen grad selv kan placere deres arbejdstid. For de bibliotekarer som i høj eller meget høj grad selv kan placere deres arbejdstid, har 79 pct. af disse i høj eller meget høj grad en god balance.

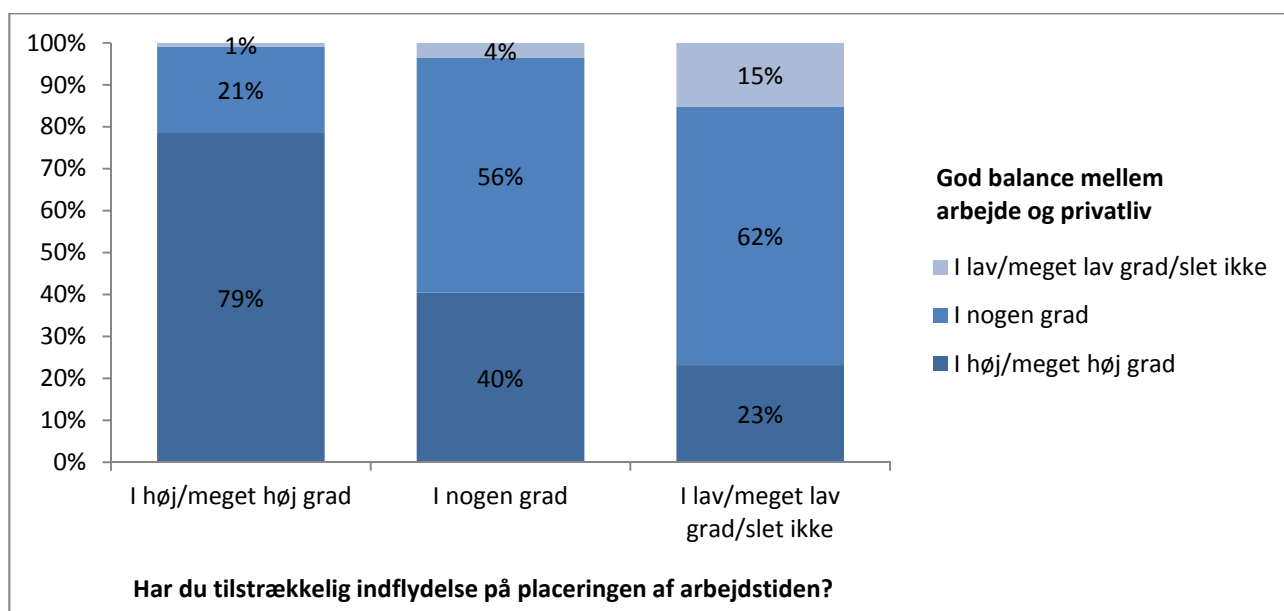
Figur 4

Til trods for at 29 pct. af bibliotekarerne, i høj eller meget høj grad selv kan placere deres arbejdstid – er det hele 57 pct. som i høj eller meget høj grad mener at de har tilstrækkelig indflydelse på placeringen af arbejdstiden. Knap hver tredje (30 pct.) har i nogen grad tilstrækkelig indflydelse. Mens det er 13 pct. der kun i lav eller lavere grad har tilstrækkelig indflydelse.

Figur 5 viser, at tilstrækkelig indflydelse på placeringen af arbejdstiden har stor betydning for balancen mellem arbejde og privatliv. Således har 79 pct. af de bibliotekarer, som i høj eller meget høj grad har tilstrækkelig indflydelse, samtidig en god balance i høj eller meget høj grad. Mens dette tal falder til blot 23 pct. af de bibliotekarer, som kun i lav eller lavere grad har tilstrækkelig indflydelse.

Figur 5

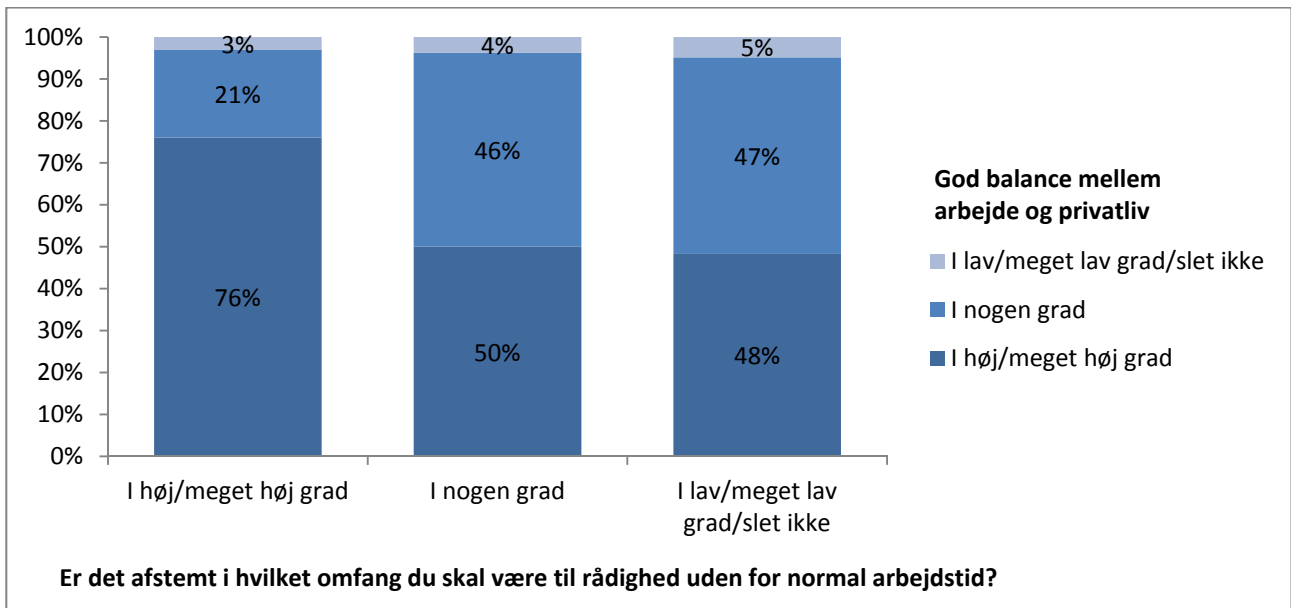

Blot 28 pct. af bibliotekarerne har i høj eller meget høj grad afstemt med deres nærmeste leder, i hvilket omfang det forventes at de står til rådighed uden for normal arbejdstid.

23 pct. af bibliotekarerne har i nogen grad afstemt. Mens næsten halvdelen (49 pct.) af bibliotekarerne kun i lav eller lavere grad har afstemt rådighedsomfanget.

Figur 6 viser hvor vigtigt det er at have afstemt omfanget, som det forventes, at bibliotekaren skal stå til rådighed i uden for normal arbejdstid. Omkring halvdelen af bibliotekarerne som i nogen, lav eller lavere grad har afstemt rådighedsomfanget, har samtidig en god balance mellem arbejde og privatliv. Til forskel gælder dette for 76 pct. af de bibliotekarer, som i høj eller meget høj grad har afstemt rådighedsomfanget.

Figur 6

Nørre Voldgade 29

DK-1358 København K

Tlf: +45-33 69 40 40